

7-3219

Gunnar Rollefson

Fiskeridirektoratets
Bibliotek

FISKERIDIREKTORATETS
HAVFORSKNINGSINSTITUTT

[Arbeidsoppgaver og toktprogram 1960]

Våren 1960 flytter Havforskningsinstituttet inn i sitt nye bygg, og et nytt kapittel i de norske fiskeriundersøkelsers historie tar til.

Fra fire forskjellige arbeidssteder flyttes utstyr og materiale til de lokaler som i fremtiden vil bli Havforskningsinstituttets permanente hjem.

Hva de 60 år i provisoriske rom i adskilte bygninger har betydd for havforskningen i Norge er det ikke mulig å vurdere, men at det på mange måter har hemmet arbeidet er sikkert. Den daglige kontakt mellom avdelingene og medarbeiderne som er så verdifull har det vært vanskelig å tilveiebringe. Men man må heller ikke se bort fra at det bygg man nå skal ta i bruk er blitt til i en tid hvor anerkjennelsen av forskningens betydning har bestemt den brede ramme som bygget og dets utstyr er gitt.

Vår havforskning har skiftet karakter i årene etter krigen. Det skyldes ikke bare at utstyr og metoder er blitt forbedret, men at selve oppgavene er blitt endret. Mens man tidligere i stor utstrekning nøyde seg med å registrere forandringene innenfor en fiskebestand, og på en måte var tilfreds med å være vitner til det uavvendelige som skjedde, så ser havforskerne nå at det er mulig å gjøre noe. En fiskebestand kan røktes, og de har derfor anlagt sine undersøkelser med hensyn på dette.

Det er mulig at den tid heller ikke er fjern da havet selv kan pleies. At f. eks. enkelte havområder kan gjøres mer fruktbare ved tilsetning av de molekyler som er mangelvare. Tanken er på langt nær ikke så fantastisk som at romraketter og satelitter er et faktum. Og havforskerne har for lengst tatt opp undersøkelser på dette felt. Men der er også andre forskningsoppgaver som i de siste år er presset frem i første rekke, f. eks. undersøkelser av arv hos fisk og en målsatt avl. Vi regner her med store fremtidsperspektiver og - sist men ikke minst - det mystikkens slør som har skjult "fiskens gang i havet" synes det nå mulig å lette på, d. v. s. at vi kan få vite hvorfor og ikke bare at. Ved innredningen av Havforskningsinstituttets nye laboratorier og gjennom det tekniske apparat som man vil rå over - takket være samarbeidet med Akvariet - har man i videst mulig grad forsøkt å legge forholdene til rette for disse nye forskningsoppgaver.

3/60

Ved avslutningen av en periode som har rommet to verdenskriger og to etterkrigstider kan det være av interesse å gjengi noen tall som belyser Havforskningsinstituttets vekst i de senere år:

Budsjett- år	Drift av far- tøyer	Vedl.hold av fartøyer	Redskaper	Undersøk.	Pers. v/inst.	Pers.v/ fartøyer
1938/39	kr. 42.000	kr. 6.000	kr. 3.000	kr. 29.000	15	7
1948/49	" 90.000	" 8.000	" 10.000	" 70.000	23	9
1958/59	" 1.936.000	" 300.000	" 140.000	" 415.000	65	70

I all sin nøkternhet forteller disse tall, sammen med tre tidsmessige forskningsfartøyer og et nytt instituttbygg, om en "gammel" institusjons fornyelse, og motbeviser påstanden om at det bare er nye tiltak som blir tilgodesett.

Utforskningen av havet og livet i havet, slik den blir drevet fra Havforskningsinstituttet, har et matnyttig formål, men dette betyr ikke at forskningsarbeidet bare består av rutinemessige undersøkelser til beste for løsningen av morgendagens problemer. Forskningsarbeidet må i sitt valg av arbeidsoppgaver samtidig ligge langt foran de nære spørsmål. Norsk fiskeribedrift vil eksistere både om 10 år og 50 år, og man må følge et forskningsprogram som tar sikte på dette.

Om igjen og om igjen konstaterer de forskere som studerer befolkningsøkningen i de forskjellige verdensdeler at landjordens produksjon ikke holder tritt med fødemelstallene, og de viser til havet som de kommende tiders spiskammer. Det er havforskningens oppgave å undersøke om havet er det eller kan bli det.

Bergen i desember 1959.

Gunnar Rollefsen

T O K T P R O G R A M 1960.

"Johan Hjort".

Tidsrom:	Undersøkelsesenes område og art:	Loktledere:
2/1 - 20/1	Sildeundersøkelser (nordlige felt). Hydrografi.	Østvedt.
20/1 - 28/2	Følge og varsle skreiinnsiget. Kart- legging av skreiens fordeling i Lofoten.	Sætersdal.
8/3 - 30/3	Undersøkelser av Vestfjorden og yt- tersiden av Lofoten og Vesterålen i forbindelse med skreiens innsig. Un- dersøkelser av Røstsilda. Hydrografi.	
10/4 - 14/5	I april oversikt over hydrografi og fiskefordeling i Barentshavet. I mai veiledning for fiskeflåten i til- felle østlig fordeling av fisken. Hy- drografi.	Midttun.
22/5 - 30/6	Undersøkelser i Norskehavet. Det in- ternasjonale samarbeid angående vann- utvekslingen mellom Norskehavet og Atlantehavet over Færøy-Islands-ryg- gen, Hydrografi og silderegistreringer. Ultimo juni (27/6) anløp av Island.	Eggvin.
30/6 - 28/7	Opplag, puss og avvikling av ferier.	
28/7 - 10/9	Undersøkelser av sild i Norskehavet.	Østvedt.
20/9 - 25/10	Undersøkelser i Barentshavet. Over- sikt over hydrografi og fiskefordeling.	Midttun.

T O K T P R O G R A M 1960.

"G. O. Sars".

Tidsrom:	Undersøkelsesenes område og art:	Toktlederer:
2/1 - 18/2	Sildeundersøkelser (sydlige felt).	Devold.
27/2 - 20/3	Undersøkelser av loddeinnsiget til Finnmark. (Asdic, ekkolodd). Hydrografi.	Møller.
28/3 - 14/5	Frem til 25/4: Undersøkelser av torsk, kveite, uer, hydrografi og plankton ved Vest-Grønland (hovedvekten vil bli lagt på torskeundersøkelsene). Fra 25/4: Undersøkelser av innsiget av sild til Syd- og Vest-Island.	Bratberg.
14/5 - 15/6	Opplag, puss og avvikling av ferier. (28-30/5 må fartøyet stå til disposisjon for ICNAF).	
15/6 - 7/7	Undersøkelser i Barentshavet. Selektivitetsforsøk med forskjellige typer chaffing gear. Blodtypeforsøk.	Sætersdal, Møller.
8/7 - 1/8	Irland - Hebridene - Shetland - Tampen - Norskekysten. a) Lokalisering av størjestimer under vandringene mot Nordsjø-området (asdic, ekkolodd). Forsøksfiske. Hydrografi. Merking. Prøvetaking. b) Pigghå, brugde, håbrand, vest av de britiske øyer. Merking. Prøvetaking.	Aasen, Hamre.
8/8 - 30/9	Undersøkelser av torsk, kveite, uer, hydrografi og plankton ved Øst- og Vest-Grønland.	Bratberg.
10/10 - 15/11	Småsild- og feitsildundersøkelser.	Dragesund.

T O K T P R O G R A M 1960.

"Peder Rønnestad".

Tidsrom:	Undersøkelsesenes område og art:	Toktledere:
5/1 - 5/2	Sildeundersøkelser Halten/Stadt.	Rokstad.
8/2 - 10/3	Det samme samt merkeforsøk sild.	Dragesund.
20/3 - 20/4	Planktonundersøkelser. Undersøkelser av kystbankene.	Wiborg.
20/4 - 15/5	Rogaland - Aktivneset - Tampen - Vikingbanken - Jærens Rev. Prøvefiske etter pigghå kombinert med merkinger ved avslutning av sesongen på Norskekysten. Innsig av makrell. (Asdic, ekkolodd). Fiskeforsøk, hydrografi).	Aasen, Revheim.
20/5 - 15/6	Planktonundersøkelser. Undersøkelser av kystbankene.	Wiborg.
20/6 - 15/7	Undersøkelser av brisling i Skagerak og Nordsjøen. Hydrografi.	Ljøen.
1/8 - 20/9	Undersøkelser av størje, pigghå, brugde og håbrand i Nordsjøen og ved Norskekysten. Merking og prøvetaking.	Hamre.

M/b "Krill".

Mai-oktober	Undersøkelser av brisling i Hardanger.	Gundersen.
-------------	--	------------

T O K T P R O G R A M 1960.

"Thor Iversen".

Tidsrom:	Undersøkelsenes område og art:	Toktledere:
4/1 - 15/2	Vest-Finnmark. Selektivitetsforsøk garn gytekveite.	Tjemsland.
1/3 - 20/3	Undersøkelser i Lofoten. Selektivitetsforsøk med garn.	Sætersdal.
- 31/3	Merkeforsøk i Lofoten.	Hylen.

"G.M. Dannevig".

5/1 - 10/3	Sildeundersøkelser fra Stadt og sydover, hydrografi.
------------	--

"Asterias".

23/5 - 25/6	Skagerak-Revkanten nord til Slotterøy. Prøvefiske etter makrell, merking og prøvetaking, hydrografi.	Revheim.
5/7 - 28/7	Seiundersøkelser ved Vest-Finnmark. Undersøkelse av seiens lokale fordeling i relasjon til hydrografi og ernæring. Asdic. Merking.	Olsen, Ljøen, Lie.
1/9 - 15/9	Det samme ved Øst-Finnmark.	Olsen, Ljøen, Lie.

T O K T P R O G R A M 1960.

Tidsrom:	Undersøkelsesnes område og art:	Toktledere:
Leiet fartøy.		
15/7 - 15/8	Planktonundersøkelser. Undersøkelser av de nordlige farvann fra Lofoten til Bjørnøya og kystfarvannene østover til Vardø Skolpenbanken.	Wiborg.
Leiet fartøy.		
15/10 - 30/11	Orknøyene - Shetland - Tampen - Egersundsrevet. a) Prøvefiske etter pigghå, merkin- ger og prøvetaking (vestlige delen av området). b) Prøvefiske etter makrell, merkin- ger og prøvetaking (østlige delen av området).	Aasen, Revheim.
Leiet fartøy.		
10/3 - 15/5	Selundersøkelser i Vesterisen.	Berland.
Leiet fartøy.		
1/6 - 30/7	Selundersøkelser i Danmarkstredet.	Berland.
Fly.		
15/6 - 15/7	Flyfotografering i Danmarkstredet.	Øritsland.
Leiet mindre fartøy.		
1/6 - 15/6	Merkeforsøk med makrell ved øygar- den utenfor Bergen.	Askeland (Tvedt eller Storaas).
Leiet mindre fartøy.		
1/7 - 16/7	Merkeforsøk med makrell i Ytre Sunn- hordland.	Ellingsen (Tvedt eller Storaas).